

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: L. Bagrin)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

6 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” împotriva lui Vasile Negru cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva încheierii din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Vasile Negru ca fiind înaintată în afara termenului,

c o n s t a t ă :

La 5 februarie 2018, Agenția „Moldsilva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Negru cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Agenția „Moldsilva” a solicitat încasarea din contul lui Vasile Negru în beneficiul său a datoriei în mărime de 2173,84 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 268,05 lei.

Prin hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de Agenția „Moldsilva” a fost admisă integral, fiind încasat din contul lui Vasile Negru în beneficiul Agenției „Moldsilva” datoria în sumă de 2441,89 lei și cheltuielile de citare în sumă de 220 lei. A fost încasat din contul lui Vasile Negru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 73,26 lei (f. d. 53,)

Prin încheierea din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Vasile Negru ca fiind înaintată în afara termenului legal (f. d. 71-74).

La 18 decembrie 2018, Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru, au declarat recurs împotriva încheierii din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea ilegalității încheierii contestate, recurentul a informat că a luat cunoștință cu hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru la 25 iulie 2018 ca rezultat al cererii depuse. Mai mult, materialele cauzei nu conțin probe referitoare la înștiințarea lui despre examinarea cauzei și primirea hotărârii primei instanțe.

La acest capitol, Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru au afirmat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Vasile Negru nu a fost citat în mod legal în fața primelor proceduri judiciare, iar întârzierea depunerii apelului este compatibilă cu standardele CtEDO. În esență, s-a opinat că i-a fost încălcat accesul liber la justiție.

În conformitate cu articolul 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 20 noiembrie 2018 și a expediat-o participanților din proces la 3 decembrie 2018, iar conform recursului declarat, recurentul a menționat că a recepționat încheierea contestată la 7 decembrie 2018 (f. d. 75).

Astfel, recursul declarat la 18 decembrie 2018 este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept, să respingă recursul și să mențină încheierea.

La 5 februarie 2018, Agenția „Moldsilva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Negru cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Fiind investită cu examinarea prezentei acțiuni, prima instanță prin hotărârea din 11 iulie 2018 a admis acțiunea.

Astfel, la 20 august 2018, Vasile Negru a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (f. d. 56).

Prin încheierea din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului (f. d. 71-74).

În motivarea soluției, instanța de apel a aplicat articolele 362 alin. (1), 110 și 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă. De fapt, aceasta a susținut că Vasile Negru a depus cerere de apel cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În speță, data limită de depunere a apelului a fost 10 august 2018, însă cererea de apel nemotivată a fost depusă abia la 20 august 2018, adică peste termenul de 30 zile, prevăzut de art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, fără a solicita repunerea în termen și fără a anexa probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură în termen.

Art. 110 Cod de procedură civilă, statuează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Articolul 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă stipulează că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie depuse documentele respective etc.).

Colegiul reține că în cererea de apel depusă împotriva hotărârii primei instanțe, Vasile Negru, nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, însă a invocat că a luat cunoștință de hotărârea contestată recent. Totodată a menționat că hotărârea este neîntemeiată, deoarece a fost pronunțată în lipsa apelantului.

În contextul dat, instanța de recurs va efectua, pentru început, un control al procedurii în fața Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, privită în întregime sa, și va ține cont de circumstanțele pertinente încălcării pretinse de recurent. În plus, vor fi evaluate acțiunile instanței ierarhic inferioare, ce vizează comunicarea actelor de procedură tuturor actorilor implicați în prezentul litigiul.

Din materialele cauzei, colegiul a constatat că, conform buletinului de identitate, se confirmă faptul că Vasile Negru are domiciliu pe XXXXX (f.d. 9-10). De asemenea, conform cererii de apel nemotivate și cererii de recurs, recurentul Vasile Negru a indicat aceeași stradă (f. d. 56, 79).

La 28 noiembrie 2017 și 22 decembrie 2017, Agenția „Moldsilva” a expediat lui Vasile Negru la adresa sus – enunțată și anume XXXXX somații, cu privire la restituirea datoriei. Scrisorile au fost restituite cu indicele „Nereclamate” (f. d. 19-24).

Prin urmare, instanța de recurs remarcă că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a încercat de mai multe ori să notifice pe Vasile Negru despre inițierea și desfășurarea procesului, și anume, a expediat citații la adresa XXXXX pentru ședințele de judecate care au fost fixate la 3 aprilie 2018, 14 iunie 2018 și 11 iulie 2018. Cu toate acestea, toate înștiințările au fost returnate cu informația „Nereclamate” (f. d. 36, 45).

În consecință, Colegiul remarcă că remiterea înștiințărilor nereclamate de către pârâtul Vasile Negru, a dus la înștiințarea publică a acestuia pentru ședința de

judecată din 11 iulie 2018, în conformitate cu prevederile art. 108 Cod de procedură civilă (f.d. 47-49).

În mod corespunzător, Colegiul menționează că actele procesuale au fost expediate în conformitate cu legislația în vigoare la adresa cunoscută, or, Vasile Negru nu a prezentat instanței probe, care ar confirma schimbarea domiciliului. Din potrivă, în cererea de apel nemotivată și cererea de recurs declarată, Vasile Negru a indicat aceeași adresă la care prima instanță i-a expediat înștiințările.

Acest fapt demonstrează suplimentar realizarea de către instanța de fond a obligației privind citarea legală a recurentului pentru ședințele de judecată.

Pe cale de consecință, instanța de recurs menționează că, la depunerea cererii de apel Vasile Negru, nu a solicitat repunerea în termen, iar la materialele dosarului nu a anexat probe, ce ar dovedi imposibilitatea acestora de a îndeplini actul de procedură în termen. Or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Totodată Colegiul notează că conform cererii de recurs, recurentul a menționat că a luat cunoștință despre hotărârea primei instanțe la 25 iulie 2018. Prin urmare, instanța indică că de la 25 iulie 2018 data recepționării hotărârii, până la 10 august 2018 data limită de depunere a cererii de apel, recurentul a avut la dispoziție 15 zile pentru a depune cerere de apel în termenul prevăzut de lege.

Prin intermediul celor menționate, instanța de recurs constată că restituirea cererii de apel reprezintă o limitare a dreptului persoanelor la un proces echitabil, sub aspectul accesului la justiție. La acest capitol, instanța trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, parag. 40, *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, parag. 37, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34).

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna - administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea *Tricard vs Franța*, 10 iulie 2001, parag. 29, *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, parag. 16, *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea *Ponometryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, parag. 41, *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Astfel, deși motivul recursului formulat de Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru este legat de procedura de comunicare a hotărârii judecătorești, este relevant să se țină seama de comportamentul părților în stadiile anterioare ale procedurii, și anume, la fazele incipiente a procedurii judiciare. În acest caz, se menționează că părțile implicate în proces au încheiat un contract individual de muncă nr. 08/11 din 13 iulie 2011 (f. d. 5). La fel la 13 iulie 2011 Agenția „Moldsilva” a emis ordin de angajare nr. 92-c, acord adițional la

contractul individual de muncă nr. 08/11-1 din 22 iulie 2012, acord adițional la contractul individual de muncă nr. 08/11-2 din 21 ianuarie 2013 și ordinul nr. 91 din 14 iulie 2017 cu privire la eliberarea lui Vasile Negru din funcția de specialist pe regim/administrator în cadrul aparatului central al Agenția „Moldsilva”. Pe baza acestor acte, a fost inițiat procesul civil împotriva recurentului. Din această perspectivă, instanța de judecată nu poate trece cu vederea faptul că actele semnate între părți impun obligații pecuniare față de Vasile Negru, iar orice aparență de eschivare de la executarea acestora ar putea înfrânge indubitabil principiul bunei – credințe.

Colegiul de control judiciar subliniază că descrierea faptelor de mai sus sugerează o anumită lipsă de diligență din partea recurentului (a se vedea comparativ Gadzhikhanov și Saukov vs Rusia, 31 ianuarie 2012, parag. 22, Vyacheslav Korchagin vs Rusia, 28 august 2018, parag. 76 – 81). În realitate, conjunctura respectivă permite de a stabili faptul că recurentul era conștient de existența unei posibile proceduri intentate de Agenția „Moldsilva” în vederea încasării datoriei, inclusiv la o etapă prejudiciară (a se vedea Vyacheslav Korchagin, ibidem, parag. 76).

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului că cauza în instanța de apel a fost examinată într-un mod unilateral, superficial și imparțial, invocând în susținerea celor menționate faptul că pentru ședința de judecată din 20 noiembrie 2018 a depus cerere de amânare, întrucât a fost antrenat într-un alt proces de judecată în afara țării, indicând totodată că actele confirmative și cererea de repunere în termen urmau a fi prezentate la următoarea ședință de judecată.

Cu referire la argumentele recurentului, instanța de recurs constată că într-adevăr la 19 noiembrie 2018, Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru au depus cerere de amânare a examinării cauzei, deoarece este antrenat într-un alt proces în afară țării (f.d. 64). Astfel din cererea de amânare, precum și din cererea de apel nemotivată, Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru nu au indicat nimic despre intenția depunerii unei cereri de repunere în termen a cererii de apel.

Din această perspectivă, Colegiul de control judiciar califică alegația recurentului ca fiind declarativă, fără suport probant. Astfel, cele indicate de el au fost făcute „*pro causa*”, în scopul motivării omiterii termenului de prescripție.

Referitor la atitudinea primei instanței și instanței de apel, Colegiul judiciar notează că ambele autorități judecătorești au respectat legislația procedurală prin trimiterea notificărilor în adresa lui Vasile Negru. Instanțele ierarhic inferioare au avut grijă să expedieze pe adresa indicată în materialele cauzei, care, pe parcursul procedurilor judiciare, s-a confirmat în deplin. În opinia instanței de recurs, acestea au manifestat o diligență suficientă pentru a permite recurentului, care trebuia să cunoască normele aplicabile privind notificările referitoare la persoanele fizice, să ridice trimiterile poștale la adresa lui.

Suplimentar la cele expuse, pe baza dovezilor din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a motivat explicit încheierea sa, iar lipsa unor acțiuni concrete de a primi înștiințări judiciare, inclusiv eschivarea de la recepționarea acestora, demonstrează că recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele admiterii acțiunii lui (a se vedea cauză similară Karakutsya vs Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60 – 61). Instanța de judecată

este de părere că nerespectarea termenului de avansare a unui apel a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentului, fiind încălcate obligațiile procedurale din articolul 56 alin. (3) și articolul 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere scopul asigurării bunei administrări a justiției și securității juridice, inclusiv protecția drepturilor și intereselor celorlalți participanți la proces, instanța de recurs opinează că încheierea din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu este afectată de un formalism excesiv. Prin urmare, soluția instanței de apel este una proporțională cu scopul limitării procedurale și nu se putea afirma că termenul de prescripție prevăzut de lege sau modul în care acesta a fost aplicat a subminat însăși esența dreptului recurentului de acces la un tribunal.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru și de a menține încheierea sus – citată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Vasile Negru și avocatul său Alexandru Stanțieru.

Se menține încheierea din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” împotriva lui Vasile Negru cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan